

Moderne medezeggenschap

mr. Renate Vink-Dijkstra

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaten - Notarissen

1

Inhoud

- I. Moderne medezeggenschap
- II. Waar komen we vandaan?
- III. Waar staan we nu?
- IV. Past de WOR nog wel?

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaten - Notarissen

2

I. Wat is moderne medezeggenschap?

© Inlogica

Modern = vernieuwen??

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaten - Notarissen

3

I. Waarom moderne medezeggenschap?

- 'Organiseer het werk anders, voor brede welvaart' (SER-advies maart 2023)
➢ Sociale innovatie!
- 'Kies voor beter onderwijs': gezamenlijke oproep voor verhogen opkomst bij verkiezingen medezeggenschap (Rijksoverheid, april 2023)
➢ Verhogen participatie!
- 'Onderzoekers willen medezeggenschap nieuw leven inblazen, plan voor academische burgerraad' (Vox magazine, Rabboud Universiteit, april 2023)
➢ Invloed vergroten!

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaat - Notaris

4

5

I. Moderne medezeggenschap

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaat - Notaris

6

I. Moderne medezeggenschap

DOE HET SAMEN

MAAR
DENK ZELF

Loeyje

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaat - Notaris

7

II. Waar komen we vandaan?

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaat - Notaris

8

II. Waar komen we vandaan?

Kapitalisme, oog voor werkomstandigheden

- 1850: Eerste vormen van medezeggenschap
  - 'de kern', 'de arbeidsraad', 'de fabrieksraad'
  - permanent orgaan dat zich bezighield met klachten werknemers en personeelsbeleid

- 1898: de Wet op de Kamers van Arbeid
  - overleg over lonen, werktijden en arbeidsomstandigheden
  - Bestuur van kamers bestond uit vertegenwoordigers van patroons en werklieden

---

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaat - Notaris

9

II. Waar komen we vandaan?

Wederopbouw

- 1950: eerste WOR + Wbo (de latere SER) + bedrijfscommissies
  - een vorm van medezeggenschap voor (groepen) ondernemingen
  - monistische doelstelling: belang van het functioneren van de onderneming centraal
  - de directeur was de voorzitter, de leden waren vakbondsleden

De OR moest bijdragen aan het zo goed mogelijk functioneren van de onderneming : *'onder erkenning van de zelfstandige functie van de ondernemer'*

Nationaal OR-congres

10

II. Waar komen we vandaan?

Economische recessie

- 1971: de nieuwe WOR
  - medezeggenschap prominente plaats binnen de onderneming
  - advies- en instemmingsbevoegdheden, sancties bij niet naleving, rechtsbescherming, recht op scholing

Democratisering

- 1979: wijziging WOR
  - personeelsraad
  - dualistische doelstelling: belang van het functioneren van de onderneming + medewerkers centraal
  - introductie overlegvergadering, beroepsrecht bij adviesrecht

---

Nationaal OR-congres

11

II. Waar komen we vandaan?

- 1983: Medezeggenschap opgenomen in de grondwet

"De wet stelt regels omtrent de rechtpositie van hen die arbeid verrichten en omtrent hun bescherming daarbij, alsmede omtrent de medezeggenschap."

Nationaal OR-congres

12

II. Waar komen we vandaan?

- 1998: wijziging WOR
  - doel: de effectiviteit van de medezeggenschap bevorderen
  - verlaging instellingsgrens
  - uitbreiding medezeggenschapsorganen
  - uitbreiding participatie in de medezeggenschap
  - uitbreiding rechten en bevoegdheden + ondernemingsovereenkomst!

Huidige basis?!

Nationaal OR-congres

13

III. Waar staan we nu?

Basis = de WOR

Nationaal OR-congres

14

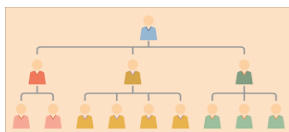

III. Waar staan we nu?

De WOR is gebaseerd op eenvoudige inrichting onderneming:

Duidelijkheid over: ondernemer; bestuurder; besluitvorming; werknemers

Nationaal OR-congres

15

III. Waar staan we nu?

- 2020-2023: Laatste wijzigingen
  - jongeren en flexkrachten ondervertegenwoordigd
  - 11 obstakels voor participatie in OR
  - verkorting termijnen actief en passief kiesrecht
  - uitzendkrachten krijgen eerder medezeggenschapsrechten
  - hoofdregel dat voor vaste commissies een meerderheid van de leden OR-lid moet zijn is losgelaten
  - een nieuwe informatie verplichting voor accountants (31a lid 8 WOR)

Nationaal OR-congres

16

IV. Past de WOR nog wel?

Nationaal OR-congres

17

IV. Past de WOR nog wel?

Zeggenschap

versus

Medezeggenschap

Nationaal OR-congres

18

IV. Past de WOR nog wel?

Zeggenschap duidelijk?

- Waar vindt de besluitvorming plaats?
- Wie neemt het besluit?
- Wie is bevoegd tot het besluit?
- Wanneer wezenlijke invloed?

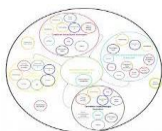

19

IV. Past de WOR nog wel?

Complexe organisatiestructuren:

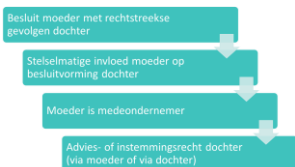

20

IV. Past de WOR nog wel?

Medeondernemerschap:

Wie zijn de ondernemers?

21

IV. Past de WOR nog wel?

Toerekening:

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaat - Notaris

22

IV. Past de WOR nog wel?

Personele unie:

- > Ondernemer
- > Bestuurder
- > Directeur
- > Diverse lagen binnen de onderneming

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaat - Notaris

23

IV. Past de WOR nog wel?

Uitgangspunt WOR: Wezenlijke invloed kunnen uitoefenen op de besluitvorming

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaat - Notaris

24

IV. Past de WOR nog wel?

Uitgangspunt = Medezeggenschap volgt zeggenschap

Complexe besluitvorming -> complexe medezeggenschapstructuren

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaat - Notaris

25

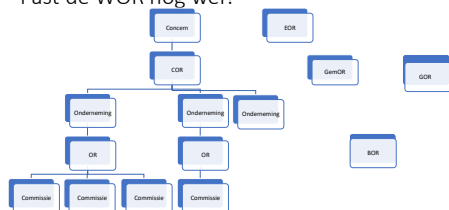

IV. Past de WOR nog wel?

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaat - Notaris

26

IV. Past de WOR nog wel?

Wie zijn 'de in de onderneming werkzame personen'?

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaat - Notaris

27

IV. Past de WOR nog wel?

De 'in de onderneming werkzame personen':

- Personen met een arbeidsovereenkomst;
- Personen met een publiekrechtelijke aanstelling;
- Uitzendkrachten na 15 maanden
- Ingeleende medewerkers?
- Gedetacheerde medewerkers?
- Ingehuurde ZZP'ers?
- Platformwerkers?
- Nieuwe groepen?

Nationaal OR-congres

28

IV. Past de WOR nog wel?

- Relevant voor o.a.:
- Representativiteit OR: wie vertegenwoordigt de OR?
- Verbinding met de achterban: wie is de achterban en hoe kun je die bereiken?
- Passende medezeggenschapstructuur!

Nationaal OR-congres

29

IV. Past de WOR nog wel?

Maatwerk nodig: binnen de kaders van de WOR voldoende ruimte?

Alternatieve werknemersinspraak: let op representativiteit!

- Werknemersparticipatie
- Inspraak momenten
- Werkgroepen
- Adviesraden
- Denktanks

Nationaal OR-congres

30

IV. Past de WOR nog wel?

Maatschappelijke ontwikkelingen

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaaten - Notarissen

31

IV. Past de WOR nog wel?

Medezeggenschap: vakbond of OR?

Maandag 17 april 2023 | Het laatste nieuws het eerst op NLI.nl

HEMA kiest wederom voor het vastleggen van aanvullende regeling met de centrale ondernemingsraad (HOR) en niet met een onafhankelijk partij zoals de vakbond FNV.
FNV/NE, 21 februari 2023

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaaten - Notarissen

32

IV. Past de WOR nog wel?

Andere skills belangrijk:

- Visie ontwikkelen
- Zichtbaar zijn
- Ambassadeur zijn
- Netwerken
- Onderhandelen

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaaten - Notarissen

33

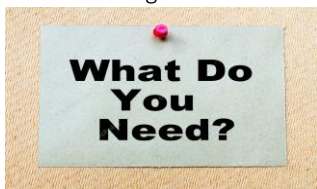

IV. Past de WOR nog wel?

Voor effectieve medezeggenschap?!

Nationaal OR-congres

34

Contact

r.vink-dijkstra@declercq.com

06 - 11397146

WOR –app!

Apple store

Play store

Nationaal OR-congres

35
